

1. *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future / World Commission on Environment and Development. URL: <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>*
  2. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку. К.: Інтелсфера, 2002. 312 с.
  3. Elkington J. Enter the triple bottom line. // *The triple bottom line, does it all add up? Accessing the sustainability of business and CSR / Ed. by A. H. J. Richardson. L.: Earthscan, 2004. P. 108-142.*
-

Сатур Дмитро Юрійович, магістрант,
Загурський Олександр Богданович, к.ю.н., доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту

ДО ПИТАННЯ ТИПІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

У сучасному економічному світі більше не виникає ілюзій щодо того, хто приймає владу на ринку, хто приймає рішення та хто встановлює умови для функціонування підприємств. Як наслідок, міжнародні корпорації мають значно більшу ринкову силу, ніж малі та середні підприємства, сила, яка дозволяє формувати умови конкуренції на багатьох ринках, вже не є відкриттям. Основоположне питання, що виникає в міркуваннях щодо економічної безпеки підприємств роздрібною торгівлі, полягає в тому, як боротися зі все більш складним ринком і чи можна вважати таку ситуацію на ринках безпечною для розвитку малого бізнесу.

Поняття економічної безпеки охоплює сферу прийняття рішень на економічному рівні, покликану забезпечити свободу у формуванні економічних процесів відповідно до інтересів нації (держави) [1, с. 18]. Економічна безпека на мікромасштабі в літературі на цю тему найбільш загальновизначена говорить про такі ринкові умови, які дають змогу гармонійного розвитку, безперебійного функціонування економік [2, с. 32], побудови стійкого добробуту громадян держави, платоспроможності домогосподарства чи підприємства [3, с. 100].

У зв'язку з цим, О.С. Шумило виокремлює такі два типи економічної безпеки торговельного підприємства, як балансуєчий і захисний, що дає змогу більш повно забезпечити та гарантувати стан економічної безпеки торговельного підприємства.

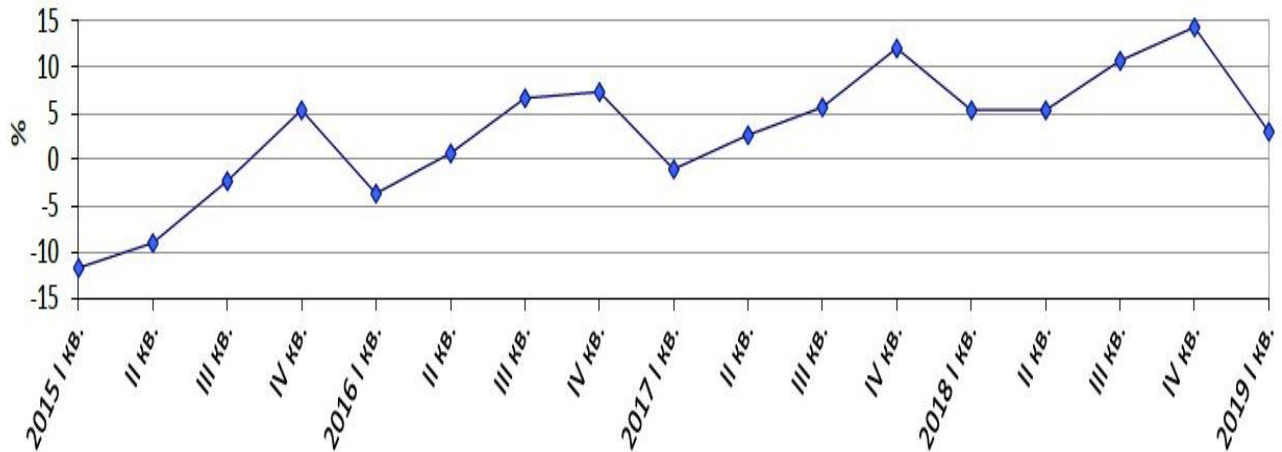
На його думку, “балансиюча функція економічної безпеки підприємства роздрібною торгівлі полягає у забезпеченні стійкого функціонування підприємства в стабільних умовах господарювання.

Захисна функція економічної безпеки підприємства роздрібною торгівлі полягає в забезпеченні та гарантуванні стану, що забезпечить адаптивність підприємства роздрібною торгівлі в небезпечний кризовий період” [4, с. 727].

Економічні ризики, пов'язані з конкуренцією різних суб'єктів на вільному ринку, часто сприймаються. Контрольована конкуренція не є небезпечною для

громадян, оскільки вона здійснює раціональність і часто знижує ціни. В той же час, вмiла - це дуже небезпечна та ефективна зброя. Це може бути загрозою не тільки для підприємства, зниження його прибутковості та рентабельності функціонування і навіть існування, але також для функціонування держави та її громадян.

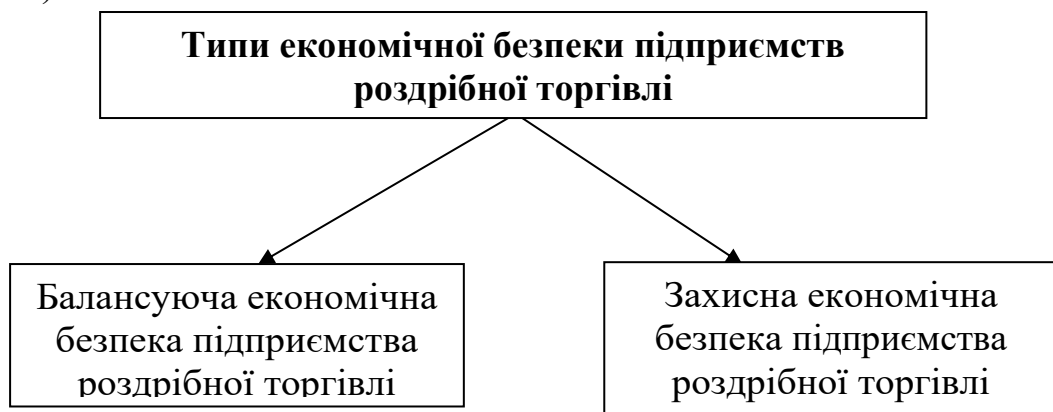
За офіційними даними Державної служби статистики України, яка провела опитування 689 підприємств, «індикатор ділової впевненості в роздрібній торгівлі у I кварталі 2019 року знизився порівняно з IV кварталом 2018 року на 11,3 в.п. і становить плюс 3%. (рис. 1).

Рис. 1. Індикатор ділової впевненості в роздрібній торгівлі

Примітка: складена автором за [5].

Під час кризи на підприємстві роздрібної торгівлі накопичуються суперечності, що призводять до порушення рівноваги економічної системи (підприємства) та погіршення її загального стану, тому на противагу цьому процесу на підприємстві має бути організована система економічної безпеки, що має гарантувати захищеність суб'єктів соціально-економічних відносин на всіх рівнях (рис. 2).

Рис. 2 Типи економічної безпеки підприємств роздрібної торгівлі

Таким чином, для підприємств роздрібної торгівлі у кризовий період діяльності економічна безпека має забезпечувати захищеність їх діяльності від впливу загроз зовнішнього та внутрішнього середовища, забезпечувати стабільність діяльності підприємств та адаптивність до негативних впливів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Kurek S. *Bezpieczeństwo ekonomiczne Rzeczypospolitej Polskiej. Akademia Obrony Narodowej. Warszawa. 2004. 380 s.*
  2. Książopolski K. M. *Bezpieczeństwo ekonomiczne, Dom wydawniczy Elipsa, Warszawa. 2011. 240 s.*
  3. Żukrowska K. *Ekonomia jako sfera bezpieczeństwa państwa. Difin. Warszawa. 2013. 300 s.*
  4. Шумило О.С. *Типи економічної безпеки підприємства роздрібної торгівлі. Економіка і суспільство. 2017. № 9. С. 727-729.*
  5. *Державна служба статистики України. URL: ukrstat.gov.ua. (дата звернення: 20.10.2019)*
-

**Медвідь Наталія Петрівна, магістрантка,
Синиця Світлана Михайлівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри управління та адміністрування**

**СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА**

Питанням оцінки рівня економічної безпеки присвячено цілу низку праць зарубіжних та вітчизняних авторів, серед яких слід назвати Козаченка Г.В., Пономарьова В.П., Ляшенка О.М., Судакову О.И., Кочового М.М., Підхомного О.М., Яструбецьку Л.С., Бондаренка О.М., Рядько А.С., Сусуловську Т.В., Стрельбицьку Л.М., Різник Н.С., Подлужна Н.О., Бендікова М.А., Євдокімова Ф.И., Камишнікова Є.В., Покропивний С.Ф., Корецький Б. та ін.[1, с. 2].

Проте, основними недоліками їх праць є абстрактність запропонованих методик, використання у більшості випадків лише кількісних показників оцінки фінансового стану, статичність отриманих результатів тощо. Саме тому виникає необхідність створення комплексної методики оцінки рівня економічної безпеки підприємства, яка б враховувала всі недоліки методик.

Ірочкін В. І. визначає систему безпеки як організовану сукупність спеціальних органів, служб, засобів, методів, заходів, що забезпечують захист життєво важливих інтересів особистості, підприємства, держави від внутрішніх і зовнішніх загроз [2, с. 94].

Грунін С.О. розглядає систему забезпечення економічної безпеки організації у формі графічних зображень комплексних принципових моделей забезпечення безпеки персоналу фірми, основних фондів, конфіденційної інформації, елементами яких є: об'єкт безпеки, об'єкт загроз, джерела загроз, загрози та засоби захисту тощо.

На відміну від попередньо викладеного підходу щодо трактування сутності економічної безпеки підприємств Кім Ю. розглядає це поняття з точки зору механізму його забезпечення та уживає наступний термін: «система економічної безпеки підприємств – це комплекс організаційно-управлінських, технологічних, технічних, профілактичних і маркетингових заходів, спрямованих на кількісну і якісну реалізацію захисту інтересів підприємства від зовнішніх та внутрішніх загроз» [3, с. 11].